

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область

Оглавление

Аблаким Айза	2
Бакбергенов Ертуған	4
Бакбергенов Жандос.....	5
Кенже Қалдарбек	6
Таурбаева Асель	7

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область

Аблаким Айза

11 сынып, №3 мектеп-лицей
Қызылорда қаласы

Қазақ жері

Қазақстан жерінің тарихы сонау біздің дәуірімізге дейінгі 2-1 мыңжылдықтардан басталады. Бұл уақыт аралығында, қазақ жерін Андронов тарихи-мәдени бірлестігіне жататын тайпалар мекендеген. Ал ерте темір дәуірінде Қазақстан жерін сақ, ғұн, сармат және тағы да басқа тайпалар мекендеген. Қазақтың ұлт болып қалыптасуы өте күрделі, сан қырлы мәселе. Қазақ халқының нәсілдік-генетикалық, мәдени тегінде андрондықтардан бастап үзілмей келе жатқан бір желі бар екенін бйқауға болады. XIV-XV ғасырларда қазақ тайпаларының өмір сүрген жері Еділ өзені мен Жайық өзенінің арасы болған.

Қазақ хандығын қалаушы сұлтандар – Керей мен Жәнібек екенін жақсы білеміз. Ал қазақтың ең бірінші ханы болған – Керей хан. Қазақ хандығының ең маңызды жері Жетісу мен Сырдария жағалауы. Сырдария жағалауындағы қалаларды жаулап алу үшін, қазақ хандары жылдар бойы соғысқан.

Ал қазіргі таңда Сырдария өзенінің жағалауында Қызылорда облысы орналасқан. XVII-XVIII ғасырлар қазақ халқы үшін өте қиын кездер болып табылады. Тақтырақ айтсақ, осы ғасырларда қазақ жеріне жоңғарлар шабуыл жасаған. Жоңғарлар шапқыншылығының зардабын ел қайғыра көрген. Қаншама халық азаб тартқан. Жоңғарлар халықты аяусыз өлтірген. Елдің сол кезде көрген қиындығын сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес. Қазақ батырларының арқасында бұл соғыс жеңіспен аяқталды. Қаракерей Қабанбай, Қанжығалы Бөгенбай, Шапырашты Наурызбай батырларымыз және Төле, Қазыбек, Айтеке билеріміз елді жеңіске алып келген. Бұдан кейінді қазақтың өірі жақсарған жоқ. Ендігі кезеңде орыс патшалығына қарсы тұру қажет болатын. Бұл кезеңнен де еліміз қиындықпен өтті. Ахмет Байтұрсынұлы, Алихан Бөкейханұлы, Тұрар Рысқұлов, Міржақып Дулатов, Халел Досмұхаммедұлы, Жалел Досмұхаммедұлы және тағы да басқа қазақтың бетке ұстар тұлғаларына қарыздармыз.

Бұл Қазақстан тарихының бір ғана беті, кішкене ғана үзіндісі. Қазақтың тарихын ауқымды түрде жазу үшін жылдар керек. XX-XXI ғасырларға келетін болсақ, 1991 жыл - тарихтағы маңызды жыл екендігін білеміз. 1991 жылдың 16 желтоқсанында Коституциялық заң қабылданды. Бұл күні талай қырғын соғысты, «Ақтабан-шубырындыны» көрген ел тәуелсіз атанды. Қазақстан әлемге тәуелсіз республика болып танылды. 1992 жылдың маусымында мемлекеттік рәміздеріміз де бекітілді. Мемлекеттік әнұранымыз, елтаңбамыз,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область**

туымыз белгіленді. Өнұранымыздың сөздері адамның өр-рухын төбеге көтереді. Туымыздың көк түсі аспанымыздың ашықтығын, еліміздің тыныштығын білдіреді. Ал елтаңбамызда қазақпен бірге келе жатқан белгілер бейнеленген. Біз мемлекеттік рәміздерімізге құрмет көрсетуге міндеттіміз.

Қазақстан сандаған қиындықтарға, әлемдік дағдарысқа қарамай, өзінің тәуелсіздігін нығайтып келе жатыр. 1991, 1995, 1999, 2005, 2011 жылдары өткен президент сайлауының бес ретінде де Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевқа халық өз сенімін білдірді. Елбасымыздың арқасында біз ынтымағы нығайған, тәуелсіз, аспаны ашық елде тұрып жатырмыз. Елбасымыздық саясаты Қазақстанды бүкіл йлемге танытты. Елімізде жүз отыздан астам өзге ұлт өкілдері тұрады. Біз шешен ұлтының өкіліміз. Көптеген ұлттарды Қазақстанға жер аударған кезде, қазақ халқының арқасында тірі қалдық дейтін атамыз. Қонқжайлығы бәріне де белгілі қазақ халқы сол ұлттарға барынша көмек қолын созған. Өзге ұлт деп шеттетпей, бір үзім нанды боліп жеген еді. Міне, осындай тарихы бар Қазақ елі құрметтеуге, үлгі-өнеге, тәлім-тәрбие алуға тұрарлық ел. Қазақ – рухы – өр, тәні – бекем қайсар халық. Өр – бір өзін құрметтейтін, тұрып жатқан елін құрметтейтін азамат тілін, дінін, салт-дәстүрін білуге міндетті.

Мен қазақтың салт-дәстүріне қатты қызығамын. Менің ұлтым өзге болса да мен қазақ тілін, дәстүрін, тарихын, өнерін жақсы білемін және онымен мақатанамын. Қазақ тілі түркі тілдерінің арасындағы ең бай, әдемі тіл. Мен қазақ тілінің әлемдік тілдер арасына кіруін армандаймын. Бұл арманның орындалатынына сенемін. Ол үшін біз қазақ тілін барынша дәріптеп, қазақ тілінде дұрыс сөйлеуіміз керек.

Қазақстан – Еуразия жүрегі. Мен өз елімді сүйемін және Қазақстанда туылғаным бақыттымын. Біз, яғни жас ұрпақ, бойымызда рухани, патриоттық сезім тәрбиелеуіміз керек. Елді жастарына қарап сынауға болады. Білімге, ғылымға, елімізді әлемге танытуға тырысайық.

Қазақстанның болашағы біздің қолымызда екенін ұмытпайық!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область

Бақбергенев Ертуған

10 сынып, №3 мектеп – лицей
Қызылорда қаласы

Мәңгілік мұра

«Сыр- Алаштың анасы». Бұл киелі өңір – көне дәуір шежіресі, мәңгі өшпес те өлмес тарихы және мәдени мұралардың асыл көмбесі.

Түркінің ішіндегі тұғырлы тұлғаның бірі – Қорқыт. Ол туралы аңыз көп. Ел арасындағы әңгіменің бірі мынау. Қорқыттың қабірі Сырдың жағасында жатыр. 1925 жылдан бастап баба мазарының табанын толқын тебе бастайды. Талай жылғы жәдігерді құлайды дегендер де болыпты. Дегенмен, қабырғаның қалыңдығы соншалық, дария оған дақ та түсіре алмапты. Сол күйінде жарты ғасырға дейін тұрған екен. Дегенмен, 50-жылдардан кейін қабырға мүжіліп, опырыла бастапты. Мұны неге айтып отырмыз? Ауылдағы ақсақалдар Аралдың тартылуын Қорқыттың қабірінің құлауымен байланыстырады кейде. Ежелден жеткен аңыздың бірінде Қорқыттың қабірін су мүжігенде теңіздің тартылатыны туралы айтылады екен. Сәйкестік деуге келмейтін шығар. Дегенмен, аңыздың ақиқатпен де астарласып жататыны шындық. Олай болса, ел арасындағы әңгімеге күмәнмен қарау да қисынсыз секілді.

Аңыз бойынша, анасы Қорқытты құрсағында үш жыл бойы көтеріп жүріпті. Жылына бір рет толғақ қысып отырады екен. Қорқыт дүниеге келер алдында әлемді үш күн, үш түн бойы көзге түртсе көргісіз қараңғылық басады. Сұрапыл қара дауыл соғып, ел-жұртты қорқыныш сезімі билеген. Осыған орай баланың атын “Қорқыт” деп қойған дейді. Қорқыт Атаны магиялық аспап – қобыздың иесі, шаман, абыз ретінде қарастырады. Қорқыт атаның тарихи тұлға екенін растайтын жазба ескерткіш – “Қорқыт Ата кітабы” .

Ол “өмір барда өлім бар, өзгеру бар, өлмес өмір жоқ, сынбас темір жоқ, бәрі де өледі, өзгереді, ұмыт болады, тек мәңгі-бақи өлмейтін, ұмытылмайтын нәрсе – адамның өмірінде істеген игілікті ісінің нәтижесі” дейді.

Қорқыттың кереметтері туралы айтып тауысу мүмкін емес. Бүгінде баба мазарынан сәл беріде, күре жолдың бойында «Қорқыт-ата» мемориалдық кешені бар. Осы кешенге жылына 10 мыңнан аса турист келіп тәу етіп, мінәжат жасап кетеді. Аптап ыстықта болсын, алапат желде болсын адам аяғы азайған емес. Мемориалдық кешенде үнемі қобыздың үні естіліп тұрады. Осы үн баба рухымен тілдестіретіндей әсер қалдырады көбіне.

1997 жылы ескерткішті қалпына келтіру, жөндеу жұмыстары жүргізілді. Амфитеатр, қонақ үйі, т.б. нысандардан тұратын тұтас архитектуралық ансамбль жасалып, мемориалдық кешенге айналды.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область**

2000 жылы кешен жанынан мұражай ашылды. Оның қорында 700-ге жуық экспонат сақталуда. Мұражай экспозициясында Қорқыт өмір сүрген дәуірдің тарихы мен мәдениеті жайлы мәліметтер беретін материалдар қамтылған. Бұл ескерткіш кешен күллі түркі халықтарына ортақ қасиетті зиярат орындарының бірі болып саналады.

Ұлы адамдар өмірін өнеге ете отырып, адам бойындағы жақсы қасиеттерді, ақылдылығы мен тапқырлығын үлгі етсек мұратымызға жетеміз. Сондықтан Қорқыт атамыздың өмірі мен даналығын керемет ертегідей оқып қана қоймай, қолдана білсек, мәңгі-бақи өлмейтін, ұмытылмайтын із қалдыруды мақсат етсек, тұғыры биік ел боларымыз қақ.

Бақбергенов Жандос
6 сынып, №3 мектеп–лицей
Қызылорда қаласы

Туған жерім – Қызылорда

Мен Қазақстан мемлекетінің Қызылорда қаласында туылдым. Қызылорда қаласы Қазақстанның оңтүстігінде орналасқан. 1938 жылдың 15 қаңтар күні Оңтүстік Қазақстан облысының аумағында құрылған. Қаламыздағы Ұлы Жібек жолы-әлем өркениеті тарихының аңызды жетістіктерінің бірі. Қызылорда -әдемі қала. Қызылордада Сырдария өзені бар. Қызылордада күріш өседі. Мұнай мен газ өндіріледі. Өзімнің Қызылорда қаласында туылғанымды мақтан етемін.

Шуақты боп тұрсың сен,
Қызылорда қалам менің,
Әйгілі күріші өскен.
Мақтанам далаңменен!

Шуақты, нұрлы қала,
Қызылорда туған жерім,
Жайнай бер, жарқырай бер!
Өзіңді әнге қосам!

Қызылорда- әдемі қала. Әр адам өз туған жерін мақтан етеді. Мен де өз туған қаламды мақтан етемін. Қаламызда түрлі әсем ғимараттар мен зәулім үйлер, балабақшалар мен балаларға арналған жаңа ойын –сауықтыру

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область**

орталықтары ашылуда. Денсаулығымызды шынықтыру мақсатында спорт орталықтары да көптеп ашылуда. Туған қаламда түрлі қызықты концерттер мен мәдени шаралар ұйымдастырылады.

Қаламыздағы мұражай, кинотеатр, облыстық Н.Бекежанов пен А.Тоқмағанбетов театрлары бар. Қаламыздан түрлі өнерпаздар мен ғалымдар, спортшылар шыққан. Мен осы аға апаларымыз секілді өскенде өз қаламның, туған жерімнің дамуына үлес қосқым келеді.

Бізде ғарышқа түрлі ракеталар «Байқоңыр» қаласында ұшырылады. Бұл да біз үшін үлкен мақтаныш. Кейде зардабы да бар екенін естіп те жатамыз. Мен өскенде өз қаламның табиғатын сақтап, қорғағым келеді. Ғарыш әлемін зерттеп, елімді дамытамын.

Туған қаламның әлемдегі керемет қалалардың біріне айналатынына сенімімді білдіремін.

Кенже Қалдарбек

9 сынып, №162 орта мектеп
Қожамберді ауылы, Жаңақорған ауданы

Қайрат ағама хат!

Сәлеметсізбе Қайрат аға? Мен де сіз секілді ұтын ұлықтаған ұлдардың бірімін. Сіздер сыйқылған Тәуелсіз елдің ұланымын. Мен осы Тәуелсіздіктің оңай келмегенін білемін. Сонау Керей мен Жәнібек хандар құрған іргесі кең қазақ хандығы құрылғаннан кейінгі бастан кешкен қиыншылық аз болмады. Жан-жақтан жағасынан алған қалмақ, башқұрт, жоңғар сынды мемлекеттерге тойтарыс беру халықты титықтытып жіберді. Йә, сол кезеңнің қиындығына карамастан үш жүздің басын қоса білген білгір хандар, дана билер де болды. Солардың бірі Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев. Тәуке хан өзінің өзінің шығарған «Жеті жарғы» заңдар жинағымен халықты біріктіре білген. Қасым хан «Қасқа жол» атты заң жинағымен елдегі тыныштықты сақтаса, Есім ханның заңдары халықты бір орталыққа бір орталыққа бағындыруды көздеді. Заңдар туралы неге сөз қозғады дейтін шығарсыз? Біздің де Тәуелсіз Қазақстан Республикасының Конституциясы бар. Заң бұзушылар Конституциямызда бекітілген заңдар арқылы жазаланып отырады. Ең алғаш Конституциямыз 1993 жылы 28 қаңтарда жарық көріп, 1995 жылы өзгерістер енгізілді. Сөйтіп, 1995 жылы 30 тамызда жарықа шықты.

Әр елдің өзінің тәуелсіздігінің белгісі Елтаңбасы, Туы, Әнұраны болатын секілді біздің елдігіміздің белгісі: таңдандырап елтаңбамыз, аегілдір көк байрағымыз, әуелетіп шырқар әнұранымыз бар. Байрағымыздың түсі -

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область**

көгілдір. Ол кең де әрі шексіз аспанды бейнелесе, ондағы күн шуағы - нұрын біздің қазақ шашып тұратындай. Ал, қыран болса – кең далада еркін өскен қазақ жастары секілді көрінеді маған. Ал, біздің елтаңбамызға зер салып қараған әрбір жан онда үлкен мән жатқанын бірден түсінеді. Елтаңбаның ортасында – шаңырақ бейнеленген. Шаңырақ – іргесі бүтін қазақ елінің бір шаңырақ астына жиналған отбасының бейнесін көрсетеді. Шаңырақ – елтаңбаның жүрегі. Шаңырақтың екі жағында алтын түстес тұлпар бейнеленген. Тұлпар – ер азаматтың сәйгүлігі, желдей ескен жүйрік аты, жеңіске деген жасымас жігердің, қажымас қайраттың, тәуелсіздікке ұмтылған құлшыныстың бейнесі. Ал, елтаңбаның жоғарғы жағында бес бұрышты жұлдыз ейнеленген. Жұлдыз – елтаңбаның тәжі, Қазақ елінің жол нұсқайтын жарық жұлдызы. Елтаңбаның төменгі бөлігінде «ҚАЗАҚСТАН» деген жазу бар. Енді асқақтаған әнұранымызды қалайша атпай кетейін?! Әнұранымыз кім-кімді болсын тебрентпей қоймайды. Біздің әнұранымыз әрбір қазақ баласының өз елінің патриоты екенін білдіреді.

Аға, қазіргі елдің жағдайына келер болсақ еліміз жоғарғы қарқынмен дамып келеді. Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев қазақ елін көркейтуге бар күшін салуда. Алысқа бармай 1-2 жылдың төңірегін алып қарасақ болғаны. Қазақстан «EXPO-2017» халықаралық көрмесін жеңіп алды. EXPO-2017 көрмесі қазақ халқының салт-дәстүрін танытуға деген мол мүмкіншілік деп түсінемін. Ал, «Қазақстан-2050» стратегиясы болса еліміздің ең дамыған 30 елдің қатарына қосылу көзделген.

Міне, Қайрат аға! Мен қазақ халқының заңғар биікке өрлеген ел болып қалыптасқанын айтып бердім. Енді сіздер салған ізгі жолмен қазақ елі мәңгі дами бермек – деп сенімді айта аламын.

Таурбаева Асель

7 класс

Мой – Казахстан

Родина моя - Казахстан. Я здесь родилась, выросла, учусь и живу здесь. Казахстан – моя земля. Человек не может жить без Родины. У каждого она своя. Это страна, город, деревня, в которой он живет. С большим уважением я отношусь к своему родному краю к своему поселку где родилась.

Я люблю свою Родину нежной, трепетной любовью. Я горжусь своей страной, потому что мне есть чем гордиться.

Казахстан необъятная, неповторимая, великая земля. Много тысячелетий понадобилось нашим предкам, чтобы освоить, заселить, защитить от

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область

нашествий врагов и передать нам в наследство эту огромную территорию. Народная память хранит и передает из века в век славные и трагические события в жизни казахского народа. Несмотря на тяжелейшие испытания, муки и страдания, минувшие поколения сохранили и передали нам, ныне живущим, богатейшее наследие.

Казахстан – это обширные, бескрайние степи, золотые поля, жгучие пустыни и величавые горы. Когда на севере республики еще лежит снег, на юге у подножий гор уже зацветают плодовые деревья. Моя республика омывается водами Каспийского и Аральского морей, на ее территории множество рек и озер. Самые крупные – Ертыс, Есиль, Тобол, Жайык, Сырдарья, Шу. Наш Казахстан, имея огромную площадь, граничит сразу с несколькими государствами: Россией, Китаем, Кыргызстаном, Узбекистаном и Туркменистаном на территории Казахстана живут люди разных национальностей. Они живут дружно, понимая, что это наша общая Родина. Не зря 1 мая в стране отмечается День единства народа Казахстана, а христианское Рождество и исламский Курбан айт вместе являются государственными праздниками. Казахстан богат полезными ископаемыми нефтью, газом, углем огромные запасы пресной и минеральной воды. Еще в Казахстане находится знаменитый «космический город» Байконур

До чего же разнообразен животный мир! Каспийский осетр, горный барс, архары, сайгачьи стада, беркут и сокол, много-много других животных и птиц всегда являлись и являются гордостью казахстанцев. Сколько хорошего хочется сказать о своем Казахстане! Взять хотя бы наш поселок Кызыл тюбе - 2. Как изменился его внешний облик: только недавно здесь была пустыня. А посмотрите сейчас! Большие дома, большая школа, детские сады, аптеки, большой медпункт. И я надеюсь что наш поселок, и наш Казахстан еще будут цвести и цвести. Я горжусь тем, что Казахстан суверенное, государство. Как независимое государство Казахстан имеет свои государственные символы - герб, гимн и флаг. Все, что изображено на гербе и флаге, имеет смысл, особое значение: отображает богатство страны, единство народа, стремление достигать высокие цели, желание жить всегда в мире и согласии, не зная войн. Красив и торжественен гимн нашей страны.

Сейчас мы только дети, и учимся в школе, но уже сейчас мы строим планы на будущее, мечтаем кем-нибудь стать в жизни, чтобы приносить пользу государству, приумножать богатства нашей Родины. Хорошо учиться, быть добрыми и щедрыми, уважать пожилых людей и сверстников, многое должно нас интересовать, мы не должны быть «глухими» к бедам и страданиям людей. Потому что именно таков наш Президент. Мы уважаем нашего Президента – Нурсултана Абишевича Назарбаева, благодаря которому мы имеем возможность жить в такой мирной и благополучной стране.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Кызылординская область

А что в жизни нужно детям и взрослым? Конечно, чтобы мы, засыпая, были бы уверены в том, что нашей жизни, нашему будущему ничего не грозит. Мир и согласие на земле – вот самое главное для каждого из нас. Мы уверены в своем будущем, наш Президент сделает все для того, чтобы мы жили счастливо. Я ему верю! И ему верят миллионы таких как я, казахстанских детей.

Вот какой мой Казахстан: мирный, свободный, богатый, многонациональный. Разве можно не любить такую страну? Я горжусь своей страной и прошлым нашей страны.